

SJ Resebyrå fixar SIDA-resor och ormsoppa till lunchen

□ Har ni nånsin haft Barnängens skolbläck i de små otäckta, fyrkantiga bläckhornen i pulpeten, valhänt med svängborr nedborrat till höger, och sen lite nedanför, där gångjärnen fälldes ned själva skolbänkens lock över läroböcker, Bibeln, Psalmboken och de linjerade blå skrivhäftena, dolda fusklappar och ibland en latinsk moja, och sen spillt bläcket över det nysst hos skolvaktmästaren inhandlade läskpappret å två öre, ja, då vet ni hur havens blåaste blått ser ut.

Jag har inte begripit detta tidigare trots att jag flugit över Stilla Oceanen, trots att jag sett Vergilius vinröda Medelhav intensivt blått, trots att Atlantens vackraste blåeld en februaridag lockade fram de vitaste speglingar från skeppet Kungsholm, trots att jag sett ett Nordsjöhav i lilablått som ljungen på Bohuslänns klippor, trots att jag sett Kalmarsund som ett band av vattnat mörkblått siden, som man annars endast ser på turkiska ambassadörers ordensband, och trots att jag sett

Visbodasjön, Lerbäckens socken i Närke, glasklart i blått spegla hela den underbara klara julidagen och dess himmel, då och just nu börjar jag förstå vad blått är. Det är inte endast en färg. Det är ett begrepp.

Det där begreppet blått fick jag stadfast häromdagen då Mats Nyborg på SJ Resor på SIDA:s kontor i Stockholm visade upp färgbilder från en resa till Hanoi. Han for dit för att lägga upp resor för SIDA-personal ca 700 stycken, som ska ta itu med ett skogsprojekt ca tio mil norr om Hanoi i Bai Bang. I projektet ingår en massa- och pappersfabrik med en årlig produktion på 50 000 ton skriv- och tryckpapper och 5 000 ton omslagspapper. Det är i första hand bambu och lövträd som kommer till användning. Totalkostnaden ligger på ca 800 milj kr varav Sverige satsar 80-90 proc.

Det gäller även bidrag till återuppbyggnad av barnsjukhuset Bach Mai i Hanoi samt ett allmänsjukhus som ska byggas med

svenskt stöd och som ska ligga i Uong Bi, centrum för kolgruvedistriktet i norra Tonkinbukten, ca 12 mil öster om Hanoi.

Såväl den tekniska som medicinska utrustningen är betydligt mer komplicerad än personalen är van vid. Så därför kommer utbildningen av tekniker och sjukhuspersonal att bli nödvändig den första tiden. Det är därför Mats Nyborg varit i farten.

Men det var inte endast för att lägga upp resor till Hanoi för svensk SIDA-personal han flög iväg. Det var också för att utnyttja ett stipendium från Resebyråföreningen och SAS för att titta på nya resmål i Fjärran Östern.

Det var en rätt nätt tripp. Stockholm - Tokio - Guam - Truk - Hongkong - Bangkok - Vientiane/Laos - Kanton - Hongkong samt tillbaka till Birgerjarlgatan i Stockholm.

Man hade gett tyfonvarning i Hongkong till kl 9 och det är lika med utgångsförbud. Men jag lyckades i alla fall komma iväg med ett TAI-plan en timme tidigare. Hela flygplatsen var öde. Det här var sista planet från Hongkong. Det blev en mardrömsflygning. Men hade jag inte kommit iväg hade jag fått vänta en vecka.

Det är minsann inte så lätt att ta sig till Hanoi. Det finns två förbindelser i veckan till Vientiane i Laos, där man får byta. Det är en förbindelse från Moskva som sen tar vid och fraktar vidare till Hanoi.

Men trots att man får okey från Moskva att man är inbokad på listan så är det inte alls så himla säkert att man är det när det kommer till kritan i Laos. Det var därför viktigt för Nyborg att skaffa en god kontaktman i Vientiane, med förmåga att fixa och greja de mest omöjliga. Det hoppas han att han lyckats med. Chanserna att bli sittande i Vientiane en vecka eller så är alltså stora.

Det finns inga andra möjligheter att ta sig därifrån annat än med flyg. Buss, bil eller tåg förekommer bara inte.

Det finns dock en annan möjlighet att ta sig till Hanoi från Stockholm. Det är med tåg via Moskva och Peking. Tåget tuffar in på Hanois central två gånger i veckan. SJ Resebyrå arrangerade en sån resa för sex stipendiater från Nordvietnam. Det är troligen en

resa som världens mest frälsta tåg- resenär skulle dra sig för. Trippen tar två och en halv vecka i tredje klass och mest på träbänk.

Dagens Hanoi är inget Gröna Lund för en västerlänning. Inga personbilar, endast några få lastbilar. För att ta sig omkring i stan fick hr Nyborg låna svenska ambassadens cykel. Så var det naturligtvis foteförbud på de flesta platser och alla vita människor var ryssar i hanoiernas ögon. I stan finns tre stora konstgjorda sjöar och det är kring dom som stadsborna roar sig på ledig tid med handgranatskastning och badminton.

Mr. Loc hette tolken som ambassaden ställde till förfogande. Men rörelsefriheten var begränsad. Man måste ha specialtillstånd t ex för att få lämna stan.

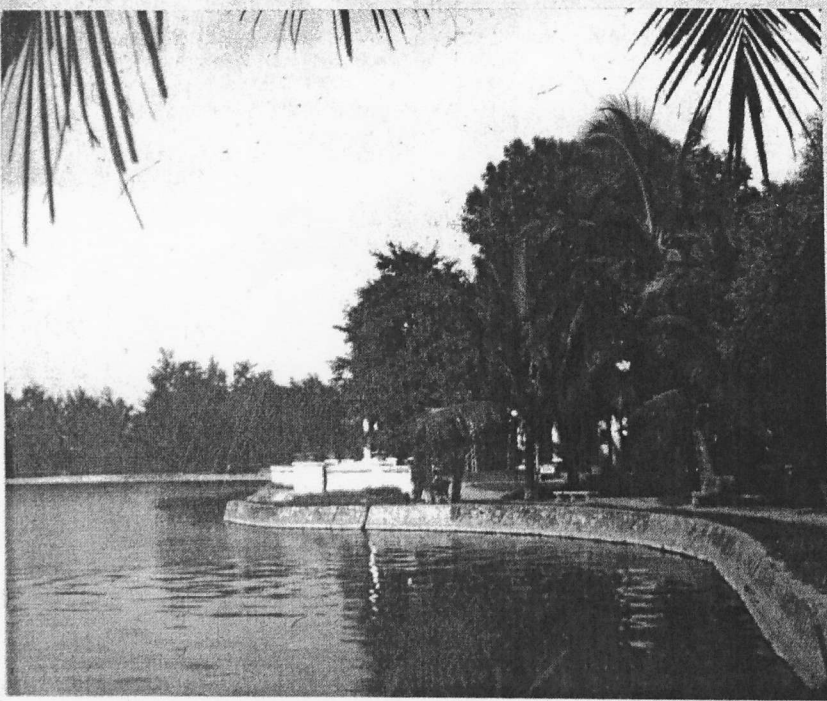
Inte fanns det, trots hetta, varken läskedrycker eller öl att få tag i på stan. Det är en skriande brist på hotellrum naturligtvis. Samlingspunkten för västerlänningar var i allmänhet baren på franska ambassaden och där var det torftigt, mycket torftigt, som Birgitta Andersson brukar sjunga. Det finns en opera och en biograf, som uppför föreställningar på landets språk. Och det är inga musikaliska höjdpunkter för en västerlänning som inte är bevandrad i landets språk och musik.

Restauranglivet är sparsamt och består mest av några bord på ett jordgolv. Specialiteterna är ormsoppa och stekta duvor och det är ju inte precis det som svenska magar skriker om.

Och som avslutning åter till det blåa från början. Från Tokio gjorde Nyborg studieresor till Guam och Truk. Guam har blivit japanernas Mallorca. Men nu börjar det bli så överfyllt att man söker sig nya resmål. Det kommer att bli Japans Kanarieöarna - Truk, världens största atoll. Den ligger mitt i Stilla Oceanen. Det är ett korallrev med dubbel botten så att säga. Här ska nu byggas storhotell och övrigt för turistens glädje för det är just här som det blåaste vattnet finns, sa Nyborg och visade sina bilder.

Jag svär att jag aldrig sett något blåare, mera underbart och roligande.

Text: CLAES HORN
Foto: MATS NYBORG

En av de tre konstgjorda insjöarna i Hanoi är rekreationplatserna, där man även roar sig med handgranatskastning och badminton på fritiden.